

ZPM.054.283.2024.AO
Warszawa, 02 stycznia 2025

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 4 grudnia 2024 r., dotyczące pojawiających się problemów w trakcie prowadzonych postępowań w zakresie rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Wskazać należy, że decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydaje się na podstawie materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim oraz formularzu oceny narażenia zawodowego pracownika lub byłego pracownika. Jeżeli właściwy państwowy inspektor sanitarny przed wydaniem decyzji uzna, że materiał dowodowy, jest niewystarczający do wydania decyzji, może żądać od lekarza, który wydał orzeczenie lekarskie, dodatkowego uzasadnienia tego orzeczenia, wystąpić do jednostki orzeczniczej II stopnia o dodatkową konsultację lub podjąć inne czynności niezbędne do uzupełnienia tego materiału. Jednocześnie jednostkami orzeczniczymi II stopnia od orzeczeń wydanych przez lekarzy zatrudnionych w jednostkach orzeczniczych I stopnia są instytuty badawcze w dziedzinie medycyny pracy.

Wskazać należy, że Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi posiada ogromne doświadczenie w zakresie orzecznictwa o zdolności do pracy i chorób związanych z pracą i od lat realizuje zadania jednostki orzeczniczej II stopnia, w tym badań odwoławczych i konsultacyjnych, a doświadczona kadra medyczna nie tylko opiniuje sporne przypadki z całego kraju, lecz także uczestniczy w szkoleniu kadry medycznej w ramach specjalizacji w dziedzinie medycyny pracy, medycyny lotniczej i toksykologii klinicznej.

Natomiast na realizację zadań tego Instytutu w latach 2020-2022 istotnie wpłynęły zmiany związane z pandemią COVID-19. Z jednej strony były to masowe zachorowania w populacji ogólnej i rozprzestrzenianie się wirusa SARS-Cov-2 w populacji, pomimo stosowanych

środków zapobiegawczych, z drugiej strony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej okresowo był realizowany wyłącznie w ramach porad telemedycznych – co nie jest możliwe do zastosowania w orzecznictwie o chorobach zawodowych. W pandemii COVID-19 zostały zawieszona postępowania diagnostyczno-orzecznicze w kierunku zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych układu oddechowego, które wymagają wykonania czynnościowych badań obciążonych wysokim ryzykiem transmisji wirusa SARS-CoV-2, zarówno dla pacjentów poddawanych badaniu, jak i dla personelu medycznego. Do procedur tych należą testy prowokacyjne z czynnikami nieswoistymi i alergenami swoistymi oraz procedury wymagające podania substancji w nebulizacji.

Jak wynika, z przeprowadzonej analizy postępowanie diagnostyczno-orzecznicze w kierunku choroby zawodowej nie obejmuje procedur ratujących życie w stanach nagłych, nie służy monitorowaniu zdrowia pacjenta i ustalaniu zakresu terapii, a jest wykonywane do celów wyłącznie diagnostycznych, dlatego uzasadnione było jego odroczenie do chwili opanowania sytuacji epidemiologicznej w kraju, co było zbieżne z zaleceniami ekspertów Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy oraz Polskiego Towarzystwa Alergologicznego i Polskiego Towarzystwa Chorób Płuc. W chwili opanowania sytuacji epidemiologicznej w kraju, wznowione zostały przyjęcia do Oddziału Chorób Zawodowych pacjentów wymagających diagnostyki chorób układu oddechowego związanych z pracą, w tym astmy zawodowej, zapalenia płuc z nadwrażliwości, pylicy płuc, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP).

Obecnie na termin badania w Instytucie Medycyny Pracy im prof. J. Nofera w Łodzi oczekują pacjenci z roku 2023 i 2024, a zadania orzecznicze są realizowane sukcesywnie w ramach dostępnych środków, gwarantujących finansowanie poszczególnych zadań. Natomiast dokumentacja medyczna pacjentów nie zgłaszających się na badania, jest odsyłana celem uporządkowania kolejki oczekiwania na badania w Oddziale i Przychodni Chorób Zawodowych.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/